

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARSA.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlönet 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 fr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötésben levő hirdető-írók, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

.. Kéziratok vissza nem adatnak. ..

Megjelen: hetenként egyszer,

—+ vasárnap reggel. +—

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

12466. sz. Barsvármegye alisp. injától.

Pályázati hirdetmény.

Barsvármegye törvényhatósága árvaszékénél üresedésbe jutott és 900 frt. évi fizetéssel, valamint 90 frt. évi lakbér illetményvel javadalmazott jegyzői állás betölthetése iránt ezennel pályázatot nyitok.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t. cz. 38-ban megkivánt minősítésiüket igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényüket f. évi december hó 14-ig benyújtsák. A boérkezett pályázatok érdemében a törvényhatóság bizottságának közgyűlése f. é. december hó 15-én fog határozni.

Ar.-Maróth 1887. októb. 22-én.

Máriássy István
alispán.

Cselédváltozás.

Mindenszentek napja, november elseje a cseléd változás ideje, nem ugyan mindenütt, mert vannak helyek, a hol ezen cseléd vándorlás összeesik a nap-tári év kezdetével; nálunk Barsvármegyében azonban ez a cselédek éve. Jól, vagy rosszul van-e ez, nem akarjuk nagyon vitatni, annyi azonban bizonyos, hogy ez százados szokás, s az ilyen alapos kifogásunk, csak idő jártával és lassan, de nem egy tollvonással megszüntetni s a gyakorlati élet könyvéből kitorúlni lehet. Nem is ez a célunk, szándékunk, akaratunk, hanem csak némely panaszokra, melyek a közönség körében gyakorta előfordulnak és melyek leginkább a cselédváltozás idejében szellőztetnek, kívánunk egyet-mást elmondani s a felmerülő panaszokat regisztrálni.

Mindenek előtt általános a panasz, hogy a cselédek rosszasa napról napra terjed. Az erkölcsök náluk meglazulnak, s hogy a cselédtartó gazdák nem

tudnak velük boldogulni; mert azon idők, a mikor még a cselédek jósa alkotta az arkadii boldogságot, eltűntek; a mai kor pedig már jó cselédet nem tud, nem képes teremteni; hogy a cselédek követeléseit tulesigázottak, tulságos béreik mellett ki nem elégíthetők, s az elvállalt munkára elégtelenek, úgy hogy olyan cseléd, mely mint hajdanta szokásos volt, több évig egy helyen megmaradna, a fehér hollók sorába tartozik; hogy az éji dobozás után vágyódnak, s a nappali köteles munkájoknál aluszékonyan teljesítik köteleseiket; stb. stb.

Hát bizony ezen panaszokból sok az igazi és alapos is; de nagyon sok az indokolatlan és nem a cselédek rovására, hanem inkább a cselédtartó gazdák terhére esik.

A hazai törvényhozás 1876. évi XIII. törvénycikkben rendezte a cseléd és a gazda közötti jogviszonyokat. — Nálunk Barsvármegyében már az ezen törvény életbeléptetésének kora előtt, volt egy megyei szabályrendelet a cseléd rendtartásról, s így tehát szabályozott viszonyok között éltünk akkor is, mint ma. — Ezen megyei szabályrendeletnek, éppen úgy mint a fennálló törvénynek, hivatása az, hogy a panaszokat előidéző állapotot lehetőleg segítsen; tehát, mint azt annak idejében a miniszteri rendelet mondja, ezen törvény valódi szükségét pótoljon, — noha bár a cselédügynek vannak oly bajai, melyek nem annyira a törvényhozás által, mint inkább társadalmi uton sanépnevelés által orvosolhatók.

Alárjuk ezt a tételt egész terjedelmében; bizony igaz, hogy a cselédek rosszasa, melylyel vádoljuk, s melyről panaszokunk, csak a társadalmi uton segíthetünk s javíthatunk a legjobban és leghelyesebben. A cselédek a társadalomnak egyik, — bár aláren-

deltebb osztályát képezik, mint a cselédtartó gazdák a felsőbb osztályt, mindenütt ott vannak gazdáikkal; ezek az utmutatóik, ezek parancsolóik; ezeknek tehát első és legfőbb hivatásuk a cselédeknek jó példával előre menni, s őket a rosszasa hinárjából kiemelni.

De vajjon a cselédtartó gazdák megteszik-e ezen köteleseiket; megfelelnek-e azon feladatuknak, mely a társadalomban őket megilleti, s melylyel őket mind ez, mind a törvény felruházta?

Tizenegy éve, hogy a fennhivatolt törvény életbeléptetett, mely rendel, hogy cselédkönyv nélkül cselédet felfogadni nem szabad; valljon a cselédtartó gazdák, — tisztelet a kivételeknek, — teljesítik-e a törvény ezen s egyéb rendelkezéseit?!

És a társadalmi élet tett-e valamit a cseléd erkölcesinek nemesítésére s jólétüknek előmozdítására?!

Egy alig élhető intézet van Budapesten, széles Magyarországon.

Irányi Dániel, nagyhírű országgyűlési képviselő, megindította a mozgalmat az „Erkölcsmesítő egyesületek” létesítésére; és valljon hány ilyen erkölcsmesítő egyesület létesült ennek a révén eddig hazánkban? — Bizony pedig jó volna ily egyesületek után a cselédek erkölcsmesítésére hatni! De hát a mai társadalom sok igényt formál ugyan, és sok panaszt támaszt és tart fel mindenfelé, de ezeknek el-tüntetésére kevés akeziót fejt ki s azokkal keveset is törődik.

Ha azt kívánjuk, hogy cselédeinknél jó változás álljon be: első sorban a társadalomnak s ebben a cselédtartó gazdáknak az első kötelese, hogy módokat és eszközöket keressenek a cselédek javítására, akkor aztán elvárhatni azt, hogy a cselédváltozás ideje nem lesz ominózus a gazdákra nézve.

nyekre, az abszolút igazság szempontjából ítelték ei a vádlottat.

En, eltekintve attól, hogy azt az öngyilkosságot csak egy betegesen ingerlékeny, exaltáltidegrendszer talán szenzációhajhászó elhatározásának tekintem, magát a hütlenné válás tényét oly mentő körülményekkel tudnám enyhíteni, ama fiatal ember érdekében, hogy nem átallok a fogadatlan prókator szerepére vállalkozni.

Az illető személyes ismerősöm s kifogástalan karakterű gentleman.

Csak két hibája van neki: hogy már 20 éves korában beleszeretett egy fiatal leányba, s a másik: hogy elég szerencsétlen volt ezt a szerelmet vagy szerelemnek hitt viszonyt 4 évig fenntartani.

Fiatal, hevülő szive, személyes előnye, társadalmi viszonyai belesodorták őt egy összeköttetésbe, mely akkor tényleg szívvilágának boldogságát képezte.

Azt hitte, lángoló szívvvel lehet okosan gondolkodni s tervezni. Plane egy 20 éves ifjunak.

Az évek multak, az első szerelem mámorító ábrándvilága lassankint veszíteni kezdte érdekességét a jövő terveivel foglalkozó belátás kritikájának prózai világitása mellett. A rózsaszín görögtűz kialudt, a szinpad tündérvilágát megsemmisítették a couliassatologatók — a szereplőknek vacsorálni kell menni.

Ez már az élet prózája; mert kasított vacsorából nem, de szerelem s ábrándozásból még kevésbé lehet megélni. A

legideálisabb holdvilágos randevút is megzavarja a gyomorkorgás.

Nem értem vacsora alatt a szó szoros értelmében vett kenyérszerzést, de a viszonyok olyszerű alakulását, mely lehetővé tegye az ábrándozók terveinek realizálását.

És épen ez a pont az, melyről gondolkodni feleslegesnek, sőt károsnak tartják a szerelmesek.

Nem tartozom ugyan azok közé, kik hisznek a platói szerelemben, de szívesen elismerem, sőt tudom, hogy van egy szaka az emberéletnek, midőn szeretet vagy azt hiszi, hogy szeret önzetlenül, ideálisan, mint mondani szokás: az első szerelem tiszta hevélvel — hisz a virágnak megtiltani nem lehet.

De hogy ez a lélekállapot csak egy fiatal szívnek, egy tapasztalatlan léleknek rózsaszínű ábrándja, minden reális alap, minden meggondolás s előrelátás nélkül, — azt tapasztalásból tudom, tudják nagyon sokan, bánják még többen, megkeserülnek legtöbben.

Nem élünk aranykorszakot, hol az emberiség legprimitívebb életviszonyai közt oly kevés kívántatik a boldogsághoz. Egy 20 éves nomád suhancz, tegyük, valahol a középázsiai fensik fiúvű rétfjein, beleszerethet legeltetés közben egy pásztor lánykába. Ha az öregek beleegyeznek, kapnak külön sátozt, egypár kecskét és juhot — punktom, élvezhetik a mézes heitek boldogságát, s ez lehet igen boldog első szerelem.

De a mi modern társadalmi életünkben egészen más viszonyok közé jut a szóban

Ipar és közművelődés.

Ha minden ezikk, amit eddig könyvben és hírlapban megirtak, ha minden pohárköszöntő, amit társas összejöveteleken, bankettekén, és anketeken a magyar ipar érdekében elmondottak, mindig csak egy igaz és tántoríthatlan pártolót szerzett volna a magyar iparnak, akkor ma már széles ez országban csak talán az iparmuzeumokban lehetne látni egyes darabokat azokból a külföldi gyártmányokból, a melyeknek itt nálunk sokkal jobb formában, tartósabb elkészítésben teremnek meg.

Az országos közművelődési kongresszus a magyarság s a magyar nyelvűek fogyásán keseregve, nem feledkezhetett meg arról, hogy egy nemzetiség jövőjét, annak anyagi jólétének erősítése nélkül biztosítani nem lehet.

A közművelődési kongresszus magasatos eszméjét csakis a hazai ipar fejlesztésével lehet érvényre emelni.

Mert hát miért fogyott meg a magyarság, s miért felejté el a magyar munkás nép a saját anyanyelvét és beolvad külföldi országok nemzetiségei közé?

Azért, mert itthon nincs munka. A szegény munkás nép éhez családjá kenyeret keres s oda szegődik el, a hol azt megkapja.

Magyarország felső vidékeiről, miért vándorol ki a nép Amerikába? Az alföldi magyar népe miért hagyja el az országot és megy Romániába? Azért, mert itthon nincs munka. Nincsenek gyárak, a melyek foglalkozást adhatnának a szegény népnek.

Teremtsünk tehát munkát.

De hogyan lehet munkát teremteni?

A külföldi ipartermékek vásárlásának mellőzésével.

Minden szezonban láthatjuk azt az óriási törekvést, melyet a külföldi gyárak gyártmányaik elárúsítása végett nálunk kifejtene.

Még alig hullott le az első őszi harmat nedve a sárgulé füre, — csak például — a külföldi kályhagyárosok kályharakománya mint a téli szezon első beköszöntője már is

levő első szerelmem. A 20 éves szerelmes ifju, ha csak nincs magán vagyona, a legjobb esetben sem házasodhatik 26 éves kora előtt, mert a pályavégzés s az existencia biztosítása roppant időt igényel a protekció s a létért való ádáz küzdelem mai korában. Hat év alatt a gyermekifju megféréfiasodik, a legtöbb esetben belátja első szerelmének helytelen voltát, mert a gyorsan tűnő idealizmus helyét józan számítás, a sziv helyét az ész foglalja el s kezdi belátni azt is, hogy holdvilágnál jobb vacsorálni, mint ábrándozni.

De itt a bökkenő: megkezdett viszonyt becsületbeli dolog fenntartani! Az első — második évben még ez könnyen megy, mert akkor még szive eléggé uralkodik, hogy higgyen, s derengő jövője nem eléggé tisztá, hogy az ész jól lásson.

Lassankint kezd belopózni lelkébe egy gondolat, mely hasonlít a megbánáshoz. Eleinte nem szeret vele foglalkozni, mert kellemetlenül érinti. Azért a levelezés folyik, de kissé rezignáló hangon, rövidében, ritkábban, s a poetikus phrázisok kezdenek gyérülni.

A lánynak kéri is akadnak, persze elutasítja őket, mert Romeo csupa kényeszerűségből ismét megreszkíroz egy heroikus biztatást, a jövő boldogságra vonatkozólag, pedig talán ő se báná, ha a dolgok fordulata Julia eljegyzését eredményezné.

A megbánás tökéletes lesz, belátja, hogy a leány csak évek mulva lehetne övé, talán akkor is csak saját jövője komoly

TÁRCZA.

Szerencsétlen szerelem.

— Irta: Dr. — e. —

„X. Aranka, városunk hölgyközönségének egyik legszebb s legszeretreméltőbb ifju tagja, tegnap reggel szíven lötte magát. Mély részvételt értesültünk a tragikus esetről, melynek okául boldogtalan szerelmet említenek.”

Alkalmam volt részt venni egy társaságban, hol ez a megdöbbsentő öngyilkossági hír képezte a beszéd tárgyát s természetesen heves vita folyt férfiak és nők közt az eset elbírálása felett.

K. Béláról volt szó, ki joggyakornok a fővárosban s beavatott körök állítása szerint 4 év óta szerette azt a szerencsétlen leányt. Körülményei, mások szerint hajlamai úgy változtak ez idő alatt, hogy kénytelen volt a viszonyt nyílt őszinteséggel felbontani.

Aranka erre szíven lötte magát.

Amennyire a lapok hézagosa, részben téves értesüléseiből ítélni lehetett, a kérdéses hütlén fiatal ember elíteltetése a hölgyek részéről teljesen igazságosnak látszott. — A férfiak persze igen sarokba szoritva érezték magukat a vita folyamán, mert migük a konkrét eset ismeretlen részleteire, a vádlottnak bizonyára igen fontos személyi viszonyaiból folyó kényszer helyzetere hivatkozhattak csupán, mint döntő tényezőkre, a nők teljesen az általánosság alapján, tekintet nélkül individualis enyhítő körülmé-

megérkezett. Henczegő kihívással igyekszik magát tetszetőssé és kedvessé tenni, pedig azonkívül, hogy meglátszik rajta a bécsi rongy, ha közelebről vizsgáljuk, azt is megtudjuk, hogy k o r c s s z ü l ö t t.

Bizony a külföldi fazekas ipar műve, csakugyan korcsosultt ahoz a gyártmányhoz képest, a melyet a mi pécsi magyar „fazekasunk“ tud produkálni. Csinban, tartósságban és o l e s ó s á g b a n a pécsi Zsolnay-féle kályhák ritkítják párjukat.

A pécsi majolika gyár pláne világrészeket hódított meg magának. A magyar közöny miatt már csaknem kialudt a gyártás, midőn a külföld fölismerte a produktum rendkívüliségét, óriási megrendelésekkel annyi munkát adott a gyárnak, hogy ott most több mint 800, mond nyolczszáz magyar kéz keresi meg magának és családjának a mindennapi kenyeret.

És örömmel tapasztaljuk, hogy a volt német Pécsnek magyar várossá való átalakításához mily nagy mérvben tudott hozzájárulni a jó öreg Zsolnay gyára. Mert a magyar művezetés mellett működő gyárban annak tudatában él a munkás, hogy magyar földet dagaszt és megtanul mellette magyarul.

Milyen átalakítást tud előidézni egész nagy környékben is egy magyar gyáracskát! A gyár jólétének üdvé átszáll munkásaira is.

S ha látja a dolgozó ember azt, hogy a gyár tulajdonosa hazafias eszméktől vezéreltetve, szívesen experimentál a külföld minden hasonló szakmájú gyártmányával szemben, csak hogy a hazának új meg új iparágat teremtsen, milyen lelkesedéssel, milyen odaadással és iparkodással tölti be hivatását a munkás kéz is!

Igen, ez legyen a jelszava minden magyar gyárosnak: teremtsünk új ipart. Hisz csakis a gyárosok vannak hivatva hazánkban arra, hogy a munkás nép megélhetésére, a haza javára új iparágat teremtsenek.

Igy termett meg nemrég Pécsen a Zsolnay gyárban az a g y a g e s ő gyártása is. És milyen bámulatos eredménnyel! A pécsi agyagcső ma már tulszárnyalta a külföldi gyártmányok valamennyit. Csak sajnos, hogy a magyar vállalkozók ma is még a külföldi gyárosokkal állanak paktumban. A magyar építészektől függ azonban, hogy jövőre a sokkal jobb minőségű és olcsóbb pécsi agyagcsövet alkalmazzák.

Ne essünk folytonosan abba a bűnbe, hogy a saját gyártmányainkat drága pénzen külföldről hozzuk ismét haza, mikor ahoz itthon könnyebb szerrel hozzájuthatunk.

Az építési ipar fejlődésével óriási haladást tett az építő majolika anyag gyártása is. Aki a városi építési műcsarnok épületének majolika díszítéseit figyelemmel megnézte, csak annak lehet fogalma, a

kockázatásával, esetleg biztos tönkrevésével. Nézetei a nőkről, a házasságról, a családi élet boldogságáról nagyon megváltoztak, a platói szerelem végkép eltűnt. Nyugtalanítja őt, hogy ártott a leány jövőjének, ki nélküle talán már menyecske lenne; lelkében a töprenkedés s a tárgy felletti örökös aggodalom meggyűlöletti vele az egész ügyet, nem akar tovább hitegetni, s megfogamzik benne az elhatározás: legjobb expediens a ny i l t, ő s z i n t e s m é g t á n j ó k o r i s z a k i t á s.

Igy lesz az egyik extrémből a másik: otthagya azt a leányt, kitől élete boldogságát remélte.

(Folyt. köv.)

Irmához.

Rúd gondolok ezüntenül
S lellem édes kéjbe merül;
Kéjbe merül s mégis sajog...
Kéje? Kínja? melyik nagyobb?

Hiszi, ha mondod, hogy szeretlek,
S rabja vagyok szép szemednek,
Hogy termeted s tiszta lelked
Bennem égő vágyat keltett;

Hitelenül rázod fejed,
Mosoly lebeg ajkad felett,
És a szemed megszánva mond:
Beszélj, beszélj, szegény bolond!

S igazad van: bolond vagyok,
Ezt hinned van elég okod:
Fücska, dőre minden tettem...
Óh, Istenem! mivé lettem!

Szoverin.

máriafalvi róm. kath. plébánia templom oldalainak rendkívüli nagyszerűségéről, melyet szintén a pécsi majolika gyár tulajdonosa épített, és melyről annak idején hasábokat irtak a lapok.

És nevezetes játéka a sorsnak, hogy a mi elsőrangú gyárosaink gyártmányait sokkal jobban ismeri és méltányolja a külföld, mint mi magunk. Nem egyszer esett már meg, hogy Párisban, vagy Londonban vásárolt tárgyak szépségével és csínjával mágnásaink itthon dicsekedvén, kitűnt, hogy az a tetszetős tárgy magyar gyártmány.

Itt teljesítse kötelességét a magyar közművelődési egyesület. Ezen a téren kísértse meg a magyarság összetartását fölébresztési, azon a téren tudniillik, ahol az iparosokkal együtt a munkás nép is boldogulhat. A magyar iparos idehaza alig talál vevőt készítményeinek, mert a külföldi fércgyártmányok dominálják mindenfelé a piacot. A magyar jó munka egy része kikerül ugyan külföldre, de a magyar iparos szorult helyzete kiaknázásának becsapásával.

Hála Istennek, a magyar gyárak közül egy sem szorul reklámra, mert szolid gyártmányaikról a külföld is elismeréssel nyilatkozik.

Ami fogyasztóink jó szolgálatot tenének önönmaguknak is, ha összehasonlító próbát kísérlenének meg. Az eredmény biztosan arra az elhatározásra bírná őket, hogy mindenféle importált áruk közül a magyarnak adnák meg az elsőbbséget. Nem hazafini szempontból, de szívesen önérdékből.

Vajha mihamarabb kirakenkedhetnének szorult pénzügyünk labirintjából. A fonalat, mely világosságra vezetne bennünket sötét nyomozó helyzetünkben, csakis az okszerűen fejlesztett hazai ipar adhatja a kezünkbe; mert bizony sem az ég szeszélyeinek kitért vetés, sem a flokszerával előtörtölt szőlőtöke rajtuk már nem segít.

Azért ha meg akarjuk tartani az éhező és munkáért kesergő szegény magyar munkást a magyarságnak, ha azt akarjuk, hogy ne legyen kénytelen külföldre vándorolni és ott beleolvadni egy más nemzetiségbe és ott elfelejteni a magyar szót, ha azt akarjuk, hogy az összetartó kapocs a magyar nemzetiség között újból olyan erős legyen, mint valaha, úgy szeressük, pártoljuk és neveljük a magyar ipart, mert csak ez képezhet köztünk még kapcsolatot, mely összetartásra serkent bennünket s amely amig egyrészt boldogítja a hazát, másrészt jó módot teremthet mindnyájunknak, — s akkor a magyarság is mentve van.

A közművelődési egyesületnek ezek után nem sok teendője marad.

B. A.

Az állatok országából.

— Allegorikus karezzolatok. —

A lajhár.

A lajhár a természetben arról nevezetes, hogy a földön élő valamennyi állat között a leglustább. Bizonyosan tőlük profitirozták Mátyás király híres lustái nevezetes tulajdonságukat. Oly lonhák hogy a fáról, melyen napokig élőködtek, melynek leveleit, gyöngye galyait tövig lepusztították, nem úgy jönnek le, hanem úgy ejtik le magukat. Ilyenkor a lajhár nagyot zuhan, aztán úgy vándorog más fához, hogy kielégítse éhes gyomrát.

A vén Európa hajdan nem birt az állatok e specialitásával. Ma már el van itt is terjedve, de nem vad, hanem szelid állapotban, de minél szelidebb, annál veszedelmesebb a természet fejlődésére. Ma már minden falu, minden város, bír ilyen állatokat.

Faja nagyon szapora, különösen napjainkban, szinte fenyegetik az emberiség, a kultúra, a haladás fejlődését. Léven ezek természetlő lusták, így ellenségeik a mozgásnak, a haladás pedig mozgalmat kíván, így ellenségei a haladásnak is.

Meg lehet ismerni őket arról, hogy mindig hátul járnak, nekik az az elsőség, a mit hátulról kell számítani. Terhet vinni nem bírnak. Egy szalmaszál alatt is lerokkadnak a nagy lustaságnak miatta. Akadályt, legyen bár az egy czernaszál, át nem hág, el nem kerül, inkább megáll előtte és béken pihen, gondolván magában: jó nekem itt is.

A regálejog megváltása.

Megszűnik minden deficit 3 év múlva. Ezt helyezte kilátásba Tisza Kálmán, az országgyűléshez most beterjesztett exposéban. Tisza, ki jelenleg pénzügyminiszter is egyúttal, úgy számít, hogy a jövő évre (a folyó évi 22 millió helyett) csak 11 millió forint lesz a deficit, az utána való évben, 1889-ben a deficit lepad 3 millióra s a 1890-ik évben már nem lesz deficit, sőt még marad is valami készpénz.

Ezt a számítást a pénzügyminiszter részint takarékoságra alapítja, részint új adóreformokra. Ilyen új adótörvények lennének pl. a cukor-, sör- és szesz-adó s végül a regále-megváltás.

Ezek között bennünket időszerűleg érdekel most a regále-megváltás, mely Tisza szándéka szerint 1888-ban oldatnék meg és pedig remélhetőleg az állam megterhelése nélkül.

Erre vonatkozólag a pénzügyminiszter a következőket mondotta:

„Mielőtt a költségvetést benyújtanám, kötelességemnek tartom, bár az az 1888-iki budgettel kapcsolatban nem áll, még két dolgról szólni.

Egyik a regále megváltása.

Azt hiszem, nincs senki talán, a ki azt gondolná, hogy a regále megváltása annyit tesz, hogy szemben azzal, a mi minden államban másképen van, nálunk az italkimérés egy minden feltétel nélkül gyakorolható ipar legyen. Ezt nem engedi sem az egészségi, sem az általános biztonsági szempont, de nem engedi maga az államháztartás szempontja sem. Mert ha nem várhatunk is ez uton oly óriási jövedelmeket, mint más gazdag állam, de igen is jövedelmet ez uton az államháztartásnak csinálni kell.

Én nem vagyok oly vérmes, mint némelyek, hogy az eddig is beszerzett adatok alapján azt hinném, hogy a keresmatartási jog szabályozásával az államkincstárba befolyó ezen jövedelem a mellett, hogy fedezi a regále megváltását, azonnal még külön jövedelmet is hozzon. Ezelőre nem biztatom magamat azzal, de azt én is tökéletesen hiszem, hogy lehetővé teendi azt, hogy a regále megváltassék úgy, hogy a tulajdonosok minden jogos igénye kielégítést nyerjen a nélkül, hogy az államháztartásra teher háromoljék.

És épen azért, a mint a szeszadó-törvény készen lesz, a már most is gyűjtött adatok alapján feladatomban fogom tekinteni ez irányban törvényjavaslatot, esetleg törvényjavaslatokat is előterjeszteni, a mit, ha ezen ülészakra nem ígérhetek is, de ha isten éltet, és ha ezen a helyen leszek, a jövő ülészakra elején minden esetre meg fogok tenni.

E szerint több, mint bizonyos, hogy a regále-megváltás, a kormány tulnyomó többségével, keresztül fog vitetni az országgyűlésen. Ennek keresztülvitele az államot készpénzfizetéssel járó költségekbe nem fogja keverni, megváltja az állam a regálejogokat a jelenlegi regáltulajdonosoktól s ezeknek fizetni fogja majd a felbecsült regálejogdíjat — nem készpénzben, hanem államkötvényekkel.

E kötvények pénzürtéket képviselnek ugyan, de az állam azokkal jelentékeny jövedelemre tehet szert, mert azontul az összes hazai regáljogoknak monopólszerűleg

A lajhárnak van elve is, és ez: minden úgy van jól, a mint van.

Mikor valami jól megokolt, életre való eszme akar megtestesülni, e végből az emberek összejönnek, gyűlést tartanak, a lajhár innét nem igen hiányzik, oda elkullog az emberek után, azért mert a gyűlésnek vége rendesen bankett, hol lehet enni kényelmesen, jól és bususan. A tárgyalásokba néha beleszól, mondván: „minek az, minek megterhelni azzal is a falut, a várost, ha a régi elváltak azok nélkül, mi is ellehetünk, nekünk is jó lehet, úgy a mint régen volt.”

Midőn az otthont restaurálni kell a tekintetes vármegyén, a lajhár ott van az ebédnél, de a munka ideje alatt pihen, nagyon elfáradt, hevervén a multnak nem lajhárok által szerzett babérait. Sokan hajlandók megirigyelni a lajhár kényelmes életmódját, ráhallgatnak, leejtik őt is magukat a fáról, s csak akkor veszik észre, mikor indulni kell, mozgat a gyomor természetes kívánsága, hogy kitöröti a lábuk, nem mehetnek sehova.

De nem csak a faluk és városoknak, de az együttes haza, s országoknak is van lajhárjuk, hol több, hol kevesebb. Hazánkban is volt, van is, de legkisebb volt 1848-ban. Mennyien vannak ma, kik kényelmesen eszik le a fának gyümölcsseit, kik mindig mint absens tündökölnék, hogy leejtsék magukat az élet munkás fájáról?!

A vén Európa lajhárjai a legmagasabb körökben élnek, legtöbb eledelt elpusztítanak, legtöbb fát leperzszelegnek, s legkeve-

tulajdonosa lévén, a jogokat tetszése szerint fogja érvényesíthetni s a regáljogokból olyan hasznosítást eszközölhet, a minőt akar; kimondja majd pl. hogy a szeszimérés után hectoliterenként ennyi meg ennyi fizetendő regále ezímen, s az így kirótt és befolyt pénzzel 2—3 év alatt készpénzben teljesen bevételjezi azt az értéket, mibe neki a regálék megváltása került.

A regále államosítása a jelenlegi regáltulajdonosokra épen nem látszik kedvezőnek, mert az eddig ugyszólván elévülhetlen és dusan kamatozó regálevagyoneért az állam által cserébe adott értékjegyek kevésbé jövedelmezők lesznek.

De szívesen belenyugszunk e körülménybe azon tudattal, hogy a többlet a közterhek viselésének enyhítésére fordítatik.

Különfélék.

— **Memento mori!** Mint minden évben, úgy az idén is fájdalom s őszinte kegyelet színterei voltak e hó 1-én este a halottak néma országai: a temetők. Százai és százai siettek ki oda, hol csendes sírbau nyugosznak nagy álmukat a kedves halottak, hogy leróják a kegyelet adóját. Megnépesült a temető. A máskor csendes sírkon koszoruk pompáztak, mécesek és gyertyák nagy száma lobogott hirdető, hogy az élők fájdalommal bár, de szeretettel gondolnak azokra, kiket kiragadott körükből a kérélhetlen halál. Megható a keresztény világ e néma s kegyeletes ünnepe, melyen a nép félretéve köznap munkáját és mulatóságát, gyászt ölt testileg és lelkileg s elzarándokol a halottak honába, hogy imát rebejen a Mindenhatóhoz elhunyt kedveseiert.

— **Petényi Sándort,** a Léván állomásozó 14-ik m. kir. honvéd feldandár parancsnokát ezredessé történt előléptetése alkalmával meleg ovációkban részesítette a város polgársága. Küldöttség üdvözölte az ezredest és e hó 5-én az „Oroszlán“ vendéglő nagytermében bankettet rendezett tiszteletére, melyen az egész honvéd tisztikar s a város intelligenciája nagy számmal vett részt. — Szívükből üdvözöljük mi is a derék ezredest, ki nemcsak honvédeknek, hanem az egész polgárságnak is birja becsületét és tisztületét.

— **Egyházmegyei kinevezések.** Mácsay Flóris, lévai káplán, Névedre nevezetvén ki plebánossá, helyét e hó 5-én Csajka Ernő bajnai káplán foglalta el. D o d e k József ujmisés, lévai helyettes káplán, pedig Kis-Apáthiba nevezetett ki segédlelkésznek.

— **Kisdödő Verebélyen.** A felvidéki magyar közművelődési egyesületnek barsvármegyei köre — írja levelezőnk — mult hó 30-án Verebélyen közgyűlést tartott az ott felállítandó kisdödő ügyében. Odescalchy Arthur herceg, Máriaúy István alispán, Ruffy Pál főjegyző és Kuliszky Ernő királyi tanfelügyelő felszólalásai után elhatározták, hogy a magyarosodás terjesztése céljából az óvót még e télen meg kell nyitni. Verebély közönsége a tanfelügyelő közbenjárására nagylelkűleg elhatározta, hogy a kisdödő épületének megszerzésére 5 százalékos pótdót fizet. A

sebet tesznek a fejlődés és haladásért. Méltó társai az új világ lajhárjainak.

A természet lajhárjai, ha nem használnak is, de kárt nem tesznek, az emberiség lajhárjai veszedelmesekek. Csudálatos, mégsem irtják őket ki. Ha a farkasok, rókák s vaddisznókra rendeznek hajtóvadászatot, miért nem rendeznek ezekre is? Vagy miért nem tesznek füleikbe hivatalosan tüzesaplót, tán megindulnának. Alattuk, mikor aluszunk, ki kellene a kényelem puha párnáját szerb tövissel cserélni, talán felkelnének, kevesebb lenne a csábító példa vagy legalább nem szaporodnék.

A természet lajhárjait ismerik mindennütt, a társadalom lajhárjait a rang és fény eltakarja, amazok ártatlanok az emberiségre, ezek kártékonyak; ezeket nevezik: t á r s a d a l m i l o m h á k n a k, kik a földnek terhei, kiknek kár a levegő s az Isten napjának fénye. — Vajjon kivész-e az ilyen lajhárok faja?!

Szecsődy.

Gondolatok.

— Sir Leon. —

Az oly házasságban, melyben az asszony uraikodik, neveltséges a despota, de még neveltségesebb a rab.

* * *
Öröm, kétségbeesés! a jövő megmutatja, melyik következeiseiben szerencsés.

* * *
A jót könnyű megismerni, nehezebb kivívni, legnehezebb alkalmazni.

gyűlésen Mayerhuber Ferencz 500 frtot, Thaly Károly mérnök 100 frtot adtak a létesítendő kisdudó felállítására. Az előbb összegyűlt pénzzel együtt most már a nevezett célra 2000 frt van együtt. — Örömmel üdvözljük az üdvös mozgalmat, mely hivatva van Verebély lakosságát nemcsak érzelmeiben, hanem nyelvben is magyarrá tenni.

— **Vadászat.** Nagy-Sároban is megünnepelték Hubert napját, a vadászok véd-szentjének ünnepét. Gróf Hunyady Kálmán, a király főszertartásmestere és báró Hoeller István rövid másfél órai vadászat után 15 füzént, 18 foglyot, 6 nyulat és 1 drb özet löttek. A vadászatot Laube főerdész vezette.

— **Iparügy.** Léva város képviselőtestületének e hó 2-án tartott közgyűlésén az ipariskolai bizottság tagjaivá választottak: Borcsányi Győző, Firtusz Mihály, Füzeli Lajos, Fogler Lajos, Hliva János, Holló Sándor, Jaross Ferencz, Kabina József, Klain Ödön, Dr. Klein Jakab, Kohn Ambrus, Lakner Antal, Missik Gyula, Richter Ferencz, Schleifer Armin, Szabady Gyula és Szabó Lajos.

— **Hymen.** Farkas János nyugalmazott erdésznek kedves leányát Idát e hó 10-én vezeti oltárhoz Léván Nyitrai János csejki tanító. — Áldást kívánunk az új frigvhez!

— **Megyei bizottsági tagnak** Verebélyen, az elhalt Szilassy Sándor helyébe, e hó 3-án, hetvenöt szótöbbséggel Dr. Nécese Mihály — ügyvéd — választott meg, ki a beadott 273 szavazat közül 175-öt nyert Meszina Lajos prim. urad. intéző 96 szavazata ellenében.

— **A körmöczbányai magyar egyesület** — mint levelezők írja — október 30-án a főreáliskola dísztermében igen sikerült felolvasó gyűlést tartott. Greizinger Róbert felolvasa „A bányászat és kohászat a kultúra szolgálatában“ c. terjedelmesebb értekezésének egyik részét. Kifejté benne, hogy az értékesítő munkának mily szerepe van a kulturában; feltünteti a bányászatot, mint az értékesítő munkának egyik nemét; értekezik a bányászati- és kohászatról, mint oly eszközökről, melyek a néptelepítést és fejlesztést előmozdítják. Egész felolvasásának alapeszméje arra irányul, hogy feltüntesse a bányászat és kohászat hanyatlását, szemben ama tüneményvel, hogy produktumai a kulturális életben mégis mindinkább tért foglalnak, s így a műveltségben való haladásnak mintegy föltétét képezi a bányászat és kohászat haladása is, — tehát elengedhetetlen szükség, hogy irántuk mindinkább érdeklődjünk és ügyök-keztetést adjunk nekik. — Az érdekes és tanulságos felolvasást a jelenlevő intelligens közönség feszült figyelemmel hallgatta és végül tetszésének zajos tapsokból adott kifejezést.

— **Halálozás.** Hymessy István kisközmályi nyugalmazott r. k. tanító e hó 2-án hosszas szenvedés után meghalt. — Béke porain!

— **Honvédségünk létszáma** a legújabb statisztikai adatok szerint a következő: Gyalogság: béke idején 1155 tiszt és hivatalt, 7892 közember; háború idején 3178 tiszt és hivatalt, 150,061 ember; az anyakönyvi állomány: 2583 tiszt és hivatalt, 174,687 ember. Lovasság: béke idején 185 tiszt, 1992 ember, háború idején 540 tiszt, 13,590 ember, anyakönyvi állomány 380 tiszt, 25,806 ember. Az összesített anyakönyvi állomány 2963 tiszt, 200,493 ember és 7134 ló.

— **Az új ügyvédi rendtartás,** mint a lapok írják, az ügyvédi vizsgára vonatkozólag két lényeges újítást tartalmaz. Az egyik az, hogy az ügyvédjelöltek a doktorátus elnyerésétől számítva három esztendő tartoznak joggyakorlaton tölteni, a másik szerint az ügyvédi vizsga két szóbeli s egy írásbeli vizsgából állana.

— **Öngyilkosság.** Sallai Máté, marosfalvai lakos, földműves a fölötti elkeseredésében, hogy a f. évi okt. 29-én, Léván eladott szekér káposztájának árát elkártyázta, mult hó 31-én lakásán egy gerendára felakasztotta magát.

— **Hogyan kell kezét csókolni?** Ezen udvarias cselekményről egy laptársunk a következőket írja: Az illető hálgynek kezét karján fogva emeljük az ajkhoz, kivéve azon esetet, midőn kézfogásra ő maga kézbe adja kezét. Mondani is felesleges, hogy az ajakkal nem kell czuppantani s a kéznek az ajkhoz emelése magában kimeríti a kézcsók czerimóniáját. A mi magát a csókot illeti, Franciaországban a legközelebbi rokonok sem csókolják egymást szájon, hanem a két arcon. A szájon való csókolás francia felfogás szerint visszataszító dolog s ez a nézet némely helyes is, a mennyiben az orvosi tudomány újabb számos esetenél kitüntette, hogy tudósorvadás vagy más betegség a csók utján plántáltatott át az illető szervezetébe.

— **Gyilkosság.** Gyuris Pál nagykereskedési lakost Bóna Lajos volt cselédje e hó 1-én egy késsel oly súlyosan megszurta a nyakán, hogy az azonnal összerogyott s meghalt.

— **Agglegény-adó** kisért újból, nem ugyan nálunk, hanem a szomszédban. Az iskolás gyermekek nyomorának felszínre kerülése alkalmából ugyanis a bécsi harmadik kerület választóinak nagy része elha-

tározta, hogy kérvényt fog intézni a községtanácshoz, haddon oda érélyesen, hogy az „agglegény-adó“ minél előbb behozassék s hogy ez adóból befolyó összeg a számos gyermekkel megáldott szegény családok nyomorának enyhítésére fordítassék. Ez az adó természetesen csak azokat az agglegényeket fogja terhelni, a kik képesek volna családot tartani, de irtóznak a családapai ezimmel járó gondoktól.

— **Polgár és katona.** A katonai kiképzésre vagy fegyvergyakorlatra behívott honvédek ellen, az általuk még polgári állásukban elkövetett kihágások miatt, közigazgatási hatóságok által kiszabott szabadságvesztési büntetések végrehajtása tárgyában a belügyminiszterium elrendelte, hogy az ítélet végrehajtását az elítéltek szabadságvesztésük halasztásáig elhalasztják. A hosszabb ideig tartó szolgálatra behívott s időközben elítelt honvédek szabadságvesztési büntetésének végrehajtása iránt pedig az illető honvédkerületi parancsnokságot haladéktalanul keressék meg, nehogy a hosszabb ideig tartó katonai szolgálat alatt a már jogérvényessé vált ítélet végrehajtása elvéljöljön. A honvédség fogházában levő büntetések tartamára a rabtartási költségeket az illetékes közigazgatási hatóságok kötelesek megtéríteni.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jövőhöz: derűs nappalra, éjjeli borulás várható, helyenkint esővel, kevés hóváltozás mellett. — **Váradó Károly** nagy-lóhi plebánus október hó 26-án nagy ünnepélyvel tartotta aranymiséjét. — **Iparossegédek Lapja** czimvel új hetilap indult meg a fővárosban Bálint Kálmán szerkesztése alatt.

— **Selmeczbányán** a kanyaró és difteritisz járványszerűleg lépett fel. — **A kis lutri** az idén száz éves jubileumot ért Ausztriában, mint állami jövedelmi forrás, s most évi jövedelme nyolcz millió körül jár. — **Az 1860-diki államsorsjegyek** huzásánál a főnyeremény az 1046-ik sorozat 3-ik számára esett, a második nyeremény a 3957 sor. 15. sz., a harmadik a 15,404. sor. 20. számra.

— **A legrégebbi** bibliai kézirat most ki van állítva Londonban a brit muzeumban. Ez a János diakonus által 464-ben Kr. u. készített szírjai fordítása a Genesisnek és Exodusnak. — **Ajándék a pápának.** A párisi katolikus egyet egy pompás könyvet ajándékoz a pápának jubileumára; a könyvben a „Miatyánk“ 150 nyelven van megírva.

— **A magyar vörös-kereszt-egylet** sorsjegyeinek huzása alkalmával a következő sorsjegyekre esett nagyobb nyeremény: a sorsz. 6753 a nyertő sz. 53 nyert 10,000 frtot, a sorsz. 2293 ny. sz. 95 nyert 1000 frtot a sorsz. 2848. ny. sz. 58. nyert 500 frtot. — **A honvédelmi miniszter** legújabb rendelete értelmében a katonai karhatalom kirendelését szükség esetén a pénzügyi központi főügyelők is kérelmezhetik. — **Vasvármegye** muraszombati járásában 90 község belügyminiszteri engedélyvel magyar hangzású nevet vett fel. — **Szilágyi Dezső** választott meg Pozsony város I. kerületének országgyűlési képviselőjévé Molecz Dániel ellenében.

APRÓ SÁGOK.

— *Rovatvezető: Zubany.*

Eltűnt boldog idők. A férj összeveszett a feleségével s dühében a kapukulcsot vágta a nyelvesszony után. — Hajj! sohajtott fel a nő bánatosan, — hol vannak azok a boldog idők, a mikor még a porcelán-edényt vagdaltuk egymás fejéhez.

Nem műbor. Paraszt: Esküzt mernék rá tenni, hogy ez nem műbor. — **Körmáros:** Miről ismerté maga ezt fel? — **Paraszt:** Arról, hogy mesterséges uton ilyen savanyúságot lehetetlen fabrikálni.

Őszinte cseléd. — Te, Ágnes, mit csináltál a kávéval, hiszen ezt lehetetlen inni? — Jaj, tejes asszony! Beme felejtettem a mosogató rongyot a kávémasnyába.

Tanügy.

A magyarországi tanítók országos segélyegylete ügyében.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapja, mely a hazai tanítók özvegyeinek és árváinak, valamint a nyugalomba lépő, kiérdemült agg tanítóknak 50—100 frtnyi segélyösszegeket és a felsőbb iskolákba járó, jelesen tanuló tanítógyermekeknek 50—100—200 frtnyi ösztöndíjakat nyújt, jótéteményeit felekezeti és nemzeti különösre való tekintet nélkül osztja ki. — Ezen országos jótékony intézet 12 évi működése alatt 129 róm. kath. 59 ev. ref. 59 ág. hitv. ev. 5 unitárius, 4 gör. kath. és 4) izr. vallásu. — összesen 295 tanító családot segélyezett s e célra együtt véve 22180 frtot utalványozott. Ezenkívül két ízben tekintélyes összegeket gyűjtött az árvíz által sújtott vidékek tanítóinak számára és 9 év óta két egyetemi tanulóknak, kik vidéki tanítók fiai közül választottak, évenként 120—120 frtot juttatott irodai segélyezésükért; továbbá a tanítók országos árvaházát is 500 frtnál többel támogatta.

A tanítók ezen országos jótékony intézete azonban még ma is sokkal gyöngébb, semhogy kitzűtött szép feladatának a leg-

szerevényebb mértékben is megfelelhette. Évenként számos folyamodót üres kézzel kénytelen az Eötvös-alap jótéteményeit osztó országos bizottság elutasítani; pedig épen most, ez idő szerint kezdődik az Eötvös-alap legnehezebb korszaka, midőn napról-napra szaporodnak azon kiérdemült tanítók és tanítóözvegyek, kiket pénzügyi tekintetben folytán az 1875-iki országos nyugdíjtörvény csak azért zárt ki az országos tanítói nyugdíjintézet áldásaiból, mivel azon törvény szentesítésének idejében már betöltötték volt életüknek 50-ik évét. — Ugyanezekért az Eötvös-alap-ot gyűjtő és kezelő országos bizottság azon alázatos kérelemmel fordul a hazának minden egyes hű fiához, különösen a népoktatás iránt melegen érdeklődő iskolászeki tag urakhoz és királyi tanfelügyelőségekhez: fogadják az Eötvös-alap ügyét hathatós pártfogásukba és figyelmeztessék a hazának polgárait is ma, hogy emlékezzenek meg filléreikkel a haza legszerényebb napszamosainak jótékony egyletéről.

A haza minden egyes néptanítóját pedig ezennel ismételve felszólítjuk, lépének azon néhány ezer lelkes kartársaik sorába, a kik már évek óta hetenként 2—2 krral évenként 1 frttal járulnak a kartársi közérület és szeretet szent oltárhoz, amennyel is inkább, mivel hogy a hazának minden egyes néptanítója meghozná ezen aránylag csekély, áldozatot, országos jótékony intézetünk évenként 25080 frttal gyarapodnék s a magyar tanítószög hozzá méltó önzéssel tekinthetne az Eötvös alapra, mint olyanra, a mely még a németországi tanítók Pestalozzi alapját is fölülmulja, nemcsak a célt, hanem áldásos működésének sikerét is tekintve.

Tisztelettel alulírottak készséggel szölgálnak gyűjtőivekkel és alapszabályokkal minden egyes iskola, hatóságnak és iskolának, a mint erre levelezési lapon felszólítatnak; eddigelő kibocsátott gyűjtőiveinknek gondozót pedig alázatosan arra kérjük az Eötvös-alap országos bizottságának nevében, legyenek szivesek azokat a gyűjtés eredményével együtt az „Eötvös-alap“ pénztárnokához, Orley János fővárosi igazgató-tanító urhoz (Budapest, VIII. ker. öszutcai községi elemi iskola) legkésőbb 1888. január 10-ig beküldeni, hogy a Néptanítók Lapjának hasábjain a nyilvános nyugtatványozást eszközölhessük.

A midőn a magyarországi tanítók Eötvös alap-jának érdekében felemelt eső szózatunkat e becses lapok mélyen tisztelt olvasóinak kegyeibe, pártfogásába ajánljuk, maradtunk kitűnő tisztelettel

Budapesten, a tanítók Eötvös-alapjának országos bizottsága nevében: Péterfy Sándor elnök, Luttenberger Ágost titkár.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

I.

Léva város adakozó lakóihoz!

Bizonyára alig van az emberi lélek nyilatkozatai közt egy—egy nemesebb vonás, mint az az önzetlen lelkesedés, melylyel szükülködő embertársait tehetségéhez képest istápolni igyekeznek. S minden államnak, minden városnak megvan a maga ilyen segélyre szorult néposztálya, kiknek számát a téli időszak rendszeren megkétszerezi. De a társadalomnak eme segélyre szorult osztálya nem hiába retteg is úgy a fagyos lehelletű telet. Ha szárnyak adattak volna ezen sorssanyargatta szerencsétleneknek, bizonyára ők is jobb hazába költöznének az irányukban annyira mostoha, zímankós tél elől. S kinek volna oly fagyos szive, hogy könyörülettel meg nem esnék rajtok, mikor azok a megdermedt, kicézett alakok, a még csak testileg-lelkileg fejlődő gyermekek közül valók?! A gondos szemek ujabbán is egész kis légióját fedezték fel a téli gyámolításra szorultaknak. Nagyobb városaink ehhez iskolás-gyermekeit értjük, kiknek silány népiélelméletéséről a jövőndő nemzettestet végselátnyulással fenyegető statisztikai adatok kerülnek a lapok hasábjaira.

Hála a gondviselést képviselő „lévai jótékony nögyeletnek“, hogy városunk és megyénk ily végelhagyatott apró proletariatusát árvaházába egybegyűjtve, eme apátlan-nyátlan szerencsétlenekkel nem szaporítja az éhező iskolás gyermekek számát, de sőt inkább töle teltető gondos neveltetésben is részesíti őket, nehogy egykor a társadalom páriáivá váljanak. Az anyagi tehetségeit megerőtlető, jelenben is 11 árvát istápoló eme jótékony egyesület, most a tél elején városunk nemeselekkü, példabeszédszerű adakozó polgármehoz fordul, kérve azokat, hogy a télre betakart feles terményeiből valamit az árvák számára is juttatni, az árvák Istene előtt tetszős cselekedetnek tekintésük.

Midőn nevezett egyesület eme téli gyűjtést megindítja, mi is kérve kérjük városunk minden rendű és rangú lakosát, hogy tehetsége szerint igyekezzen az ember-szerető egyesületet nyomorított munkájában céljához eljuttatni. Ánnak kijelentése mellett, hogy a kegyes adományok nyugtázásának lapunk hasábjain készséggel adunk helyt: itt közöljük a körlevélen olvasható kérelmet:

„A lévai jótékony nögyelet választmánya ez évben is megkeresi nemes Léva város adakozó lakosait, hogy a küszöbön levő mogorra tél ne találja üresen az általa fentartott „Stefánia-árvaház“ éléskamráját. A gondozásunk alá jutott apátlan-nyátlan árvák nevében fordulunk bizalomteljes kérésünkkel a nemeselekkü nagyközönséghez, kérve, miszerint természetben való adományok által módjukhoz képest segítsék egyesületünket odajuttatni, hogy kiadásainkat a lehető legcsekélyebbre redukálva, hovatovább szélesebb és szélesebb alakra fektethessük humánus elveken nyugvó intézetünket: árvaházunkat.

S midőn az oly sok oldalról igénybe vett kegyes adakozóknál mi is újlag bekopogtatunk, csak azt jegyezzük meg, hogy a kegyes adományok értékét nem azoknak nagysága, hanem a mód és modor szokta meghatározni, melyben azok nyujtának. Egyesületünk az elhagyatott árvákkal szemben minden órában, minden pillanatban valami boldogítót szeretne teremteni, érdekükben valami magas eszmét ohajtana megvalósítani, kérjük a bensőségletes természetűeket, segítsenek ez emberbaráti munkában, hogy megoszthassuk velök az érdemet, ha olyat kiérdemelhetünk, mert:

Szólj, gondolj, tégy jót s minden szó, gondolat és tett tiszta tükörként fog vissza mosolyogni rád!

Mindenemü — élelmi, ruházati vagy pénzbeli adományt kérünk az iven megjelölni.

Kiadtuk az 1887. évi október hó 22-én tartott választmányi ülésünkben. Szakmáry Antónia alelnök, Krick Jenő titkár.“

II.

Köszönet nyilvánítás.

Kizlingstein Lajos egy forintot, melyet neki Kaldrovics István, a nagyvendéglő körmáros, három nap kisegítésért adott, a „Stefánia-árvaház“-nak küldötte át. Ugyanekeztől özvegy Klincsek Jánosné asszony 1 frtot sziveskedett küldeni.

Köszönet a jó ügy nevében!

Léva, 1887. nov. 5-én.

Szakmáry Endre
pénztárnok.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az irodalom legújabb termékei:

„Jósi és Erzsike“ I. évfolyam 11—12. szám II-ik évfolyam 1-ső szám. E kedves gyermeklap, mely egy évi folyamával életrevalóságát bebiztosította, s melynek folytatása is megkezdte oly avatott szerkesztéssel, amint azt mult évi számaival tette. Többször elismerőleg nyilatkoztunk e gyermeklapról s most is azt mondjuk, hogy a lap új irányra tör, mely a gyermek igényeinek úgy tárgyban, mint alakban a legjobban megfelel. A nevelési elvek alapján áll s arra törekszik, hogy a család és iskola közelebb jusson egymáshoz a gyermeknevelésnél való alkalmazkodásban. „Jósi és Erzsike“ alapelve a természetességre van fektetve. Ismeretterjesztő része, úgy erkölcsi rovat, valamint élet- és jellemrajzi erősen kidomborult. Rövid és kényved olvasmányai szinte önmagukat ajánlják. Elénk képei gyönyörködtetnek, kedélyes, illusztrált versei mulattatnak. A lapot Györgyossy Rudolf szerkeszti. Megjelen Aradon, minden hóban egyszer 16 oldalon. Előfizetési ára egy évre 1 frt 20 kr. félévre 60 kr. E kitűnően szerkesztett és tölteles lapot ajánljuk mindenki figyelmébe. **Első évi folyama bekötve megrendelhető 1 frt 55 krért.**

A „Magyar háziasszonyok naptára“ már negyedik évfolyamát járja a magyar könyvpiacraon évről évre méltó feltűnést kelt. A jelen (1888) évfolyam 20 ívre terjed és a 4 oldalnyi tartalomjegyzék már magában is egy kis füzettel képez. tanulságos téve naptár-gadag tartalmú. A naptár 12 részre van osztva: Csillagászat, Általános érdeklő rész, Szépirodalmi rész, Ismeretterjesztő rész, Mulattató rész, Orvosi tanácsadó Konyhisztati Kertészeti rész, Ház-tartási rész, Könyvviteli rész, Hirdetési rész. A „Magyar Háziasszonyok Naptára“ csak rendkívüli ajánlásra lehet méltó különösen ha dus tartalma mellett még jutányos árat is tekintetbe vesszük. A munka ára fizvo 1 frt, kötve 2 frt. Megrendelések a „Magyar Háziasszony“ cz. lap kiadóhivatalába, mely e naptárnak is kiadója, intézendők. Megrendelhetők Nyitra és Társas könyvkereskedésében Léván.

POSTAJÁRAT.

Léváról	Indul	Lévára	Érk.
Kálna-Zeliz-Csatára	3.40	Csata-Zeliz-Kálnáról	4.35
Szántó-Ipolyságra	6.55	Ipolyság-Szántóról	7.11
Báth-Selmeczbányára	11.30	Báth-Selmeczbányáról	3.55
Verebély-Ar-Maróth.		Ar-Maróth-Nyitra.	
Nyitára	12.25	Verebélyről	7.10

— A vastagabb betűvel jelzett szám, az esti 6 órá-tól reggeli 5.30 perczig tartó időszakot jelenti.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt — kr — 6 frt 40 kr. Kétszeres 5 frt — kr — 5 frt 50 kr. Rozs 4 frt 80 kr. — 5 frt — kr. Arpa 5 frt 50 kr. — 6 frt 20 kr. Zab 4 frt 50 kr. 4 frt 80 kr. Kukoricza 5 frt 70 kr. 6 frt — kr. — Bab 6 frt 80 kr 7 frt — kr. Lencse 7 frt — kr. 7 frt 50 kr. Kúles — 4 frt — 4 frt 50 kr.

1887. évi 2904. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt m. k. bányahivatal közzé teszi; hogy az Ujbánya sz. kir. bányaváros területén fekvő, ezen város telekjegyzőkönyvébe bevezetett a m. k. bányakincstár, illetőleg az ujbányai m. k. bányatelep tulajdonát képező összes, alább felsorolt ingatlanok a nagymélt. m. k. pénzügyminiszterium és a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fentartása mellett, **f. é. november hó 25-én d. e. 9 órakor** Ujbányán a kir. kincstári bányatelepházban tartandó, zárt ajánlati tárgyalással összekötött nyilvános árverésen örök áron fognak eladatni és pedig:

1. 1305 h. r. 426 ház sz. alatt telepház és udvar 338 ölnyi területtel a hozzá tartozó 1288. 1302. 1301. 1303. 1304. 1306. 1307. 1308. h. r. számú, összesen 2 hold 1183 ölnyi területtel bíró kert 1222 frt kikiáltási árban.

2. 1281 h. r. 242 ház számú **bányaalóri lakás** 51 ölnyi területtel a hozzá tartozó 1280. 1282 h. r. számú 86 ölnyi területtel bíró kert, 50 frtnyi kikiáltási árban.

3. 1317. h. r. 522 házszámú **bányaalóri lak** 86 ölnyi területtel a hozzá tartozó 1316. 1318. 1319. h. r. számú 952 ölnyi területtel bíró kert, továbbá az 1321 h. r. számú volt iskola, és a hozzá tartozó

669/1887. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. törvényszék 2242. 1887. számú végzése által Vinter János javára özv. **Mezey János** és **Mezey Hermin** ellen 250 frt tőke ennek 1887. év augusztus hó 30-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 58 frt 78 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 485 frtra becsült egy barnatarka vemhes kancazó, egy barna ménesikő, házi eszközök és szobai batorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbírószági 3353. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Felső-Túron leendő eszközölsére **1887. évi november hó 18-ik napjának délelőtti 10 óra** határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő. Végül felhívatnak mindazok, kik az elárverező ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek, vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kiűggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Ipolyságon, 1887-ik évi október hó 20. napján.

Malocsay Miklós
kir. bírósági végrehajtó.

1320. 1321. 1322 h. r. számú 856 ölnyi területtel bíró kert, összesen 382 frtnyi kikiáltási árban.

4. 1685 h. r. számú **tó**, és a körülötte fekvő 1684, 1686. 1687, 1688 h. r. számú telkek, a tó 520 öl hosszú 3 öl széles 5439 h. r. számú **felfogó árka**, a 2029, 5431. 5432. 5433. 5434. 5435. 5436 h. r. számú **vízvezető árka**, összesen 15 h. 896 ölnyi területtel, 600 frtnyi kikiáltási árban.

5. 1315 h. r. számú kincstári terület az ut felett, rajta rendelkezési épület, ércztár és zuzó egy 13' magas esséssel, továbbá az 1314 h. r. számú kincstári terület az ut alatt melynek nagysága az előbbivel együtt 3 h: 1484 ölnyi 13' magas zuzóesséssel 300 frtnyi kikiáltási árban. Hozzá az alsó vízvezetési árak 5430. 5444. h. r. számok alatt, 1 hold 345 ölnyi területtel.

6. 1312 h. r. sz. három 164 ölnyi területtel, a hozátartozó 1309. 1310. 1311. 1313, h. r. számú összesen 994 ölnyi területtel, a háromhoz vezető 5423. 5427. 5429. h. r. számú 523 ölnyi vízvezető, és az 5328 h. r. sz. 25 ölnyi lecsapoló árkokkal és egy 13' magas vízeséssel 100 frtnyi kikiáltási árban.

7. 1269 h. r. számú alsó vagy ferencz-zúzó 176 ölnyi területtel a hozzá tartozó 5425. 5426 h. r. számú vízvezető árok

583 ölnyi területtel, az 5324 h. r. számú lecsapoló árok 53 ölnyi területtel, két 13' magas zuzóesséssel, és a szomszéd Józsefaknához tartozó 1268. 1270 h. r. számú 1 hold 747 ölnyi, valamint a ferencztárnához tartozó 1271 h. r. számú 493 ölnyi terület + 50 frt 50=100 frtnyi kikiáltási árban.

8. 1050., 1051., 1052. h. r. számú terület az Althandlerakna körül 1 h. 398 ölnyi területtel 15 frtnyi kikiáltási árban.

9. 369 h. r. számú miksaaknai terület 131 ölnyi területtel 2 frtnyi kikiáltási árban.

10. 1332., 1328., 1329., 1330., 1331., h. r. számú ferenczaknai terület 2 h. 1383 ölnyi területtel 50 frt kikiáltási árban.

11. 1402. h. r. számú Mária Geburt aknai bánya 929. ölnyi területtel 10 frtnyi kikiáltási árban.

12. 2049. h. r. számú dominiktárnai bánya 267. ölnyi területtel 3 frtnyi kikiáltási árban.

13. 1059. h. r. számú kereszt-szt.-jánostárnai bánya 110 ölnyi területtel 2 frtnyi kikiáltási árban.

14. 28 h. r. számú 1-ső légakna területe 195 öllel 3 frt. k. árban. — 15. 36 h. r. számú 2-ik légakna területe 150 öllel 3 frt. — 16. 549 a h. r. számú 3-ik légakna terü-

lete 500 öllel 1 frt. — 17. 787. h. r. számú 4-ik légakna területe 175 öllel 3 frt. 18. 969. 967. 968 h. r. sz. számú 5-ik légakna területe 289 öllel 4 frt. — 19. 4884 h. r. számú garami altárna kifolyása 250 öllel 5 frt. — 20. 813. 881 h. r. számú meddő terület 129 öllel 2 frtnyi kikiáltási árban.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. t. cz. 42. §-ban jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-jén, 3333 szám alatt kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-
déképes értékpapírban a bányahivatal kiki-
küldöttjének kezeihez letenni.

Az árverés befejeztével köteles a vevő az általa megvett ingatlan értékének felét, melybe az árverés előtt letett 10% beszámítatni fog, készpénzben a bányahivatal kiküldöttjének kezeihez, a második felét pedig az erre nézve kötendő szerződés végleges jóváhagyása után a selmecbányai m. kir. bányakerületi főpénztárnál lefizetni, melynek hivatalos nyugtatóval igazolandó megtörténte után a megvett birtok a vevőnek átadandó lesz.

Az ezen üzletből eredő bélyeg és egyéb illetéket a vevő viseli.

Széklaknán, 1887. November 2-án.
Magy. kir. bányahivatal.

Az új angol találmányu
TABITHA
féle fogas varrógépekkel

egyszerű és szolid szerkezetükkel fogva mindenféle posztó varrható.

E gépek, melyek használhatóságért kezeség vállalattal, politizozott falemezekre vannak erősítve és ládába esomagolva csak **3 frt 50 krért** csakis a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett kaphatók a „Tabitha“-varrógépek gyári raktárában

Bécsben I. Amalienstrasse Nro 4.

Nézetem dr. J. G. POPP ur Bécsben csak udv. fogorvos száj-kozmetikájáról.

1—11 Budapest, 1879. szeptember.

Az igazság érdekében ki kell nyilatkoztatnunk, hogy valamennyi száj- és fogkozmetika, melyet a kutató jelenkor ugy Bécsben, mint a vidéken az egész birodalomban forgalomba hozott, nálunk Popp Anatherin szájvize, fogpasztája és pora elhomályosította és háttérbe szorította. Ezek a kozmetikák nálunk nélkülözhetetlen toilettiszerek lettek, melyek minden néposztályban tért foglaltak; kozmetikák, melyek 10—20 év múlva is épolgy gyakran fognak kerestetni, mivel most orvosaink oly szerények, hogy semmi hasonló szert feltalálni nem akarnak, miután tudják, hogy azzal mire sem mennének, annál kevésbé, miután az összes **Popp-féle kozmetikák** első magyar orvosaink és fogásaink nyilatkozatai szerint azon jól megvizsgált s ónák talált tudományos sikerű szerek, melyek feltalálójuknak jótékony hatásuk által becsületére válnak.

11 kó St., magánzó.

Ezen jeles tulajdonságai következtében mindenütt, még Németországban, Svájcban, Törökországban, Angliában, Amerikában stb. is elismeréssel találkozik szájvize, friss minőségben.

Kapható: Léván, Boleman Ede és Medvegyky Sándor urak gyógyszerüzletében, Bátorban Zsilky L.: Aranyos-Maróthon; Simonides P., Nagy-Sallóban. Zsorna L., Uj-Bányán: Vitkovics J., Cervinka M., Verebelyen: Berenczy özvegye Bakabányán; Molnár S., Selmeczen: Mar gótsy J. Sztankay F-féle

gyógyszertárakban

és Neumann J. kereskedésében; Nyitrán: Kovács J. és Tombor C. urak gyógyszerüzletében.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 krba kerül; bélyeg díjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 37 kr.

1888-ik évi NAPTÁRAK

már megjelentek és nagy választékban kaphatók

Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

Már megjelent a „**BARS NAPTÁR**“ is

Teljes naptári részzsel s a vásárok legújabb kimutatása mellett benne foglaltatik:

Barsvármegye területén létező mindenrendű hivatal teljes címtára. Hivatainokok névsora, intézetek egyesületek s a törvényhatósági bizottságok, városi képviselő testületek, községek előjárói, lelkesek, tanítók, ügyvédek orvosok névjegyzéke stb.

Szépirodalmi részében: Barsvármegye székhelyének, székházának és a lévai gymnasiumnak története és sok más tanuságok és mullattató olvasmány.

Ára 40 kr.

Barsvármegye nagy fali térképe már megjelent és **Nyitrai és Társa urak könyvkereskedésében** felhuzatlanul 3 frt 50 krért, vászonra felhuzva 5 frt, vászonra felhuzva és pálczákkal ellátva 6 frt 50 krért utánvét mellett kapható.

Posner Károly Lajos és fia.

Tüzifa-eladás.

Garam-Szöllösön 1400 méter tűzifa egészben vagy részletekben eladás alá bocsátatik. Tudakozódások **Czibulka Káimánhoz** Bars-Ujbányára intézendők.

Magyar gyártmány!
A valódi **LENCKÁVÉ** főfőlmulja

aroma, illat és az alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében a kereskedelmünkben előforduló összes kávépótlékokat. Kapható minden csemegé, fűszer és fogyasztási árukereskedésben.

S. L. véőjegye. Lenck-Kávé.

Hirdetmény.

Nyulvölgy - Vendéglő 1888. évi januárius hó 1-től számadásra vagy al-bérletbe kiadandó.

Hloska Pál
bérlelő.

A „BUDAPESTI UJSÁG“

Magyarország legolcsóbb és legelterjedtebb független néplapja.

Megjelenik naponta
hétfőn és ünnepnap utáni napon is
20,000 példányban.

A „Budapesti Ujság“ nemcsak a hazai, hanem a **külföldi** politikai és társadalmi eseményekről is leggyorsabb és legmegbízhatóbb tudósításokat közöl és a kérdések megvilágításáról első rangú irok gondoskodnak, kiknek tollát egyedül az igazság és a nép valódi érdekeire való tekintet vezérli.

A „BUDAPESTI UJSÁG“

kittűnő vezér- és tárczacikkiken kívül közli az összes általános érdeklő bíró bel- és külföldi napihíreket, a legújabb táviratokat, a kereskedelmi, ipari és közgazdasági tudósításokat, a lottó- és sorsjegyhuzásokat és az „Ingyen posta“ rovatában olvasói számára tért nyit ingyen üzenetváltásokra, gondos kivitelű képei pedig hű tükrét képezik a felmerülő érdekesebb napi eseményeknek; közöl azonfölül **három regényt**, melyek a mellett, hogy a társadalmi élet legkülönbözőbb mozzanatait esetelik, irodalmilag is legmagasabb színvonalon állanak.

A „Budapesti Ujság“ karácsonykor egész-, fél- és negyedévi előfizetői közt **3 tiszteletdíjat** fog kisorolni, u. m.

1 arany órát, 1 arany karperecset és 1 ezüst órát,
melyek a nyertesek kívánatára a kiadóhivatal által be is váltatnak.

Előfizetési árak:

Egész évre	12.— frt	Negyed évre	3.— frt
Fél évre	6.— frt	Egy hóra	1.— frt
Egyes szám ára: 4 kr.			

A BUDAPESTI UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, Andrassy-ut, 42. sz.

Francia padló-fénymáz

parquettok, puhafa és lakkirozott padlók befényesítésére.

Legolcsóbb és legegyszerűbb fénymáz, szintelen (fehér) parquettekhez, világossárga, sárga, sötétsárga, pirosbarna és dióbarna parquett-, puhafa- és fényezett padlókhöz; azonnal megszárad és minden kefével nélkül tartós fényt kölcsönöz.

Ára dobozonként 85 kr. és 1 frt 60 kr

— Egy tagas szobához elegendő egy 85 kros dobozzal. —

Árjegyzékeket ingyen küld:

SCHNEIDER & Co.
Wien I. Herrengasse 10.

Raktár:

KERN TESTVÉREKNÉL Léván.